MALTA

QORTI TAL-APPELLI CIVILI (SUPERJURI) MALTA

ONOR. IMHALLEF
CAMILLERI JOSEPH D.
ONOR. IMHALLEF
FILLETTI JOSEPH A.
ONOR. IMHALLEF
DEPASQUALE FRANCO K.C., B.A., LL.D.

Seduta ta' 22 ta' Ottubru, 2002

Appell Civili Numru. 1160/1993/1

Victor Vella

vs

Joseph N. Tabone noe

Il-Qorti,

I - **Preliminari**

1. L-attur ipprezenta citazzjoni quddiem l-Onorabbli Prim' Awla tal-Qorti Civili u biha talabha biex tannulla hatra ta' "Assistant Managers Cargo" li kienet saret mis-socjeta` konvenuta minhabba allegati irregolaritajiet. Ic-citazzjoni tghid hekk:-

“Peress illi l-attur huwa mpjegat mas-socjeta` konvenuta bhal assistant officer, u hu ilu mpjegat mas-socjeta` konvenuta ghal dawn l-ahhar 17-il sena.

Peress illi s-socjeta` konvenuta fis-26 ta’ Ottubru 1992 harget sejha ghall-applikazzjonijiet ghall-post ta’ assistant manager cargo.

Peress illi f’din is-sejha kien rikjest li l-kandidati kollha joqghodu ghal ezami bil-miktub u iehor orali u dan kif jirrizulta mill-anness dokument A. In effetti wara li l-attur applika rcieva ittra datata 26 ta’ Jannar 1993 (dokument B) fejn gie mitlub joqghod ghal ezami bil-miktub u rcieva ittra ohra (Dokument C) bl-istess data fejn qalulu meta u fejn kellu joqghod ghall-ezami orali.

Peress illi huwa in effetti ssottometta ruhu ghal dawn l-ezamijiet li saru taht index number u fil-fatt in-numru tal-attur kien 2H 5Z KB.

Peress illi b’sorpriza fid-19 ta’ April 1993 l-attur gie mgharraf li ma giex mghazul (Ara dokument D) u minflok intghazlu erba’ kandidati ohra li kienu ga minn qabel bdew jinghataw jghamlu dan it-tip ta’ xoghol u dan nonostante li l-applikazzjoni kienet ghal ‘assistant manager’ wiehed.

Peress illi l-attur ipprotesta ruhu ghaliex hass li saru rregolaritajiet fil-konfront tieghu u li kien gie diskriminat kopja ta’ liema itta tinsab ezebita bhala (Dokument E) u mibghuta fl-20 ta’ April 1993.

Peress illi skond ftehim kollettiv bejn il-GWU u l-Air Malta tali ilment kellu jigi mghoddi lill-kummissjoni specjali kkrejata mill-ftehim kollettiv imsemmi (klawsola Nru. 4). Il-kummissjoni wara li tara l-kaz, tisma l-provi, kellha tinvestiga jekk l-ilment tal-individwu hux gustifikat u kellha tirraporta lura lill-Bord tad-Diretturi fi zmien xahar. Id-decizjoni tal-kummissjoni kellha tkun finali. B’hekk din il-klawsola l-gurisdizzjoni tal-Qorti. Pero l-attur qatt ma deher quddiem din il-kummissjoni.

Peress illi in effetti l-attur b'ittra interpellatorja tas-6 ta' Gunju 1993 (Dokument F) interpella lill-konvenut jikkonfermalu jekk id-decizjoni tal-Kummissjoni kienitx giet komunikata jew le lill-board tad-diretturi entro x-xahar zmien, liema ittra saret benche li sa fejn kien jaf hu l-imsemmija Kummissjoni ma jistax ikun li nvestigat il-kaz tieghu ghax qatt ma bghatet ghalih u b'hekk l-ittra saret sabiex jezimi ruhu minn kwalsiasi pregudizzju.

Peress illi in effetti baqa' bla risposta u rega interpella lill-konvenut b'ittra ohra tat-30 ta' Gunju 1993 izda rega baqa' bla risposta u dan peress li jidher li l-kummissjoni ma kienitx irrapportat skond il-ftehim kollettiv, liema sekonda ittra qed tigi ezebita bhala dokument G.

Peress illi huwa baqa' ma rcevix ir-rizultati tal-ezamijiet tieghu u minhabba f'dan ipprezenta protest relattiv izda l-konvenut baqa' ma ppubblikax ir-rizultati tieghu.

Ighid il-konvenut ghaliex m'ghandiex dina l-Onorabbli Qorti.

1. Tiddikjara li l-attur ghandu kull dritt ikun jaf ir-rizultati tal-ezamijiet li huwa qaghad ghalihom kif ukoll ir-rizultati ta' dawk in-nies li ntghazlu minfloku.

2. Tikkundanna lill-konvenut sabiex jirrilaxxja minnufih u formalment ir-rizultati tal-attur u ta' dawk li ntghazlu minfloku.

3. Okkorrendo jkun il-kaz tiddikjara li l-ghazla tal-assistant managers saret b'mod irregolari u kwindi tannulla l-istess hatra.

Bl-ispejjez u l-konvenut ingunt in subizzjoni".

2. Is-socjeta` konvenuta tat dawn l-eccezzjonijiet:-
"(1) In linea preliminari dina l-Qorti ma ghandha l-ebda gurisdizzjoni tindahal fid-diskrezzjoni u/jew l-operat tas-Socjeta'` konvenuta u/jew tal-ilment tal-attur kontenut fit-tielet talba tieghu galadarba u in forza tal-ftehim bejn l-Air

Malta u l-Union esebit mill-istess attur (Dokument H) dan is-sindikar huwa rizervat lill-Kummissjoni appozitament imwaqqfa;

(2) Illi inoltre ma jidherx illi l-istess attur ezawrixxa r-rimedju lilu moghti bil-precitat ftehim fil-klawsola 3 tieghu, bil-konsegwenza li l-azzjoni tieghu hi intempestiva;

(3) Illi fil-meritu, u bla pregudizzju ghall-premess, it-talba attrici hi infondata fil-fatt u fid-dritt stante li l-eccipjent nomine ma wettaq l-ebda iregolarita' fl-ghazla tal-assistant managers".

3. Wara li ingabru l-provi tal-partijiet u wara li kkunsidrat is-sottomissjonijiet li sarulha, l-Ewwel Onorabbli Qorti tat is-sentenza taghha fit-30 ta' Settembru 1998. Biha, dik il-Qorti:

"1. Astjeniet milli tiehu konjizzjoni ta' l-ewwel u tat-tieni talba stante d-dikjarazzjoni ta' l-istess attur illi l-meritu dwarhom gie ezawrit fil-mori tal-kawza;

2. Cahdet it-tielet talba ghax fil-fehma tal-Qorti l-attur ma gab ebda prova konkreta li l-ghazla ta' Assistent Manager saret b'mod irregolari u ghandha tigi annullata.

3. Dwar spejjez, anke in vista ta' dak li gara fil-mori tal-kawza fir-rigward ta' l-ewwel zewg talbiet, il-Qorti ordnat li dawn ghandhom ikunu ssopportati zewg terzi ($^{2}/_{3}$) mill-attur u terz ($^{1}/_{3}$) mis-socjeta` konvenuta".

4. L-Ewwel Onorabbli Qorti waslet ghall-dawn il-konkluzjonijiet wara li kkunsidrat hekk:-

"Dwar l-ewwel eccezzjoni preliminari, l-attur tenna li hu kien ressaq l-ilment tieghu quddiem il-Kummissjoni permezz ta' ittra datata 20 ta' April1993 (vide fol. 10 tal-process) izda l-Kummissjoni naqset li tibghat risposta fi zmien xahar, kif jistipula klawsola 4 tal-Ftehim Kollettiv.

Dwar it-tieni eccezzjoni preliminari, l-attur sostna li l-Kummissjoni Specjali kienet tnehhiet u giet rimpjazzata mill-Bord ta' l-Appell, quddiem liemha huwa kien deher.

L-attur irrileva wkoll li l-ewwel zewg talbiet ormai kienu superfluwi peress li r-rizultati kienu gew prezentati mix-xhud Joe Farrugia, u ghalhekk il-Qorti kien fadlilha biss li tezamina t-tielet talba.

Fin-nota ta' sottomissjonijiet responsiva, il-konvenut tenna li l-ittra tal-20 ta' April 1993 kienet giet indirizzata lic-Chairman ta' l-Air Malta u mhux lill-Kummissjoni. Il-konvenut sostna li l-attur ma segwiex il-proceduri stabbiliti bil-Ftehim Kollettiv.

Ikkunsidrat:

Dwar it-tielet talba l-attur isostni li fil-grad ta' probabbilita` huwa rnexxielu jipprova li l-ezamijiet li sru kienu rregoari.

Il-Qorti ma tistax taqbel ma' din l-asserzjoni. L-ghajdut imsemmija mill-attur ma jikkostitwixxu ebda prova. Ma ngabet ebda prova konkreta illi l-Kummissjoni tnehhiet u sar Bord fil-Ftehim Kollettiv proprju biex ikun pregudikat il-kaz partikolari ta' l-attur.

Kuntrarjament ghal dan hemm ix-xhieda ta' Alphonse Caruana li kien ic-Chairman tal-Board of Appeal mahtur mill-Air Malta u mill-General Workers Union li ezamina l-kaz ta' l-attur. Mix-xhieda li hu ta quddiem l-Assistent Gudizzjarju fit-28 ta' Novembru 1994 jidher illi l-ilmenti ta' l-attur gew investigati minnu u hu ma sab ebda irregolarita'. Di piu` jirrizulta illi x-xhieda li ppropona l-attur quddiem dan il-Bord semplicement irrepetew l-ghajdut ta' l-attur:

"Jien qatt ma ghidt id-diskors lil Victor Vella li l-'promotions' ma kienux saru kif suppost. Veru illi jiena kont ghidtlu biex itella' xhieda in sosten ta' l-allegazzjoni tieghu, u hu hekk ghamel. Kienu telghu bhala xhieda dawn it-tlieta min-nies: Charles Debono, Alfred Busuttil u Joe Spiteri.

Ix-xhieda qalu kif qal hu stess, illi kienu jafu min se jsir. Nghid illi jiena emminthom u pprovajt nindaga biex nara kemm hemm verita` fiha, pero` meta staqsejthom igibuli aktar provi qalu li 'ma nixtiequx'." (Xhieda ta' l-istess Alphonse Caruana.

Fir-rapport tieghu tal-4 ta' Lulju 1994 l-istess Alphonse Caruana hekk jikkonkludi:-

"Ghaldaqstant wara li gie ezaminat il-process kollu aktar minn darba jien jidhirli li ma ngiebux raguni fattibbli u ghalhekk l-appellant is-Sur Victor Vella ma ghandux raguni valida ghal kaz tieghu."

Fil-kamp tal-provi l-Qorti tinnota wkoll li t-tlett xhieda li tressqu mill-attur quddiem il-Bord u cioe' Charles Debono, Alfred Busuttil u Joe Spiteri ma tressqux biex jixhdu quddiem din il-Qorti biex jissostanzjaw l-allegazzjonijiet taghhom u lanqas ma gew indikati fil-lista tax-xhieda ta' l-attur.

Finalment il-Qorti thoss illi l-fatt illi l-Bord kien maghmul biss minn ersuna wahda mhux necessrjament ta' xkiel biex dan jasal ghall-konkluzzjonijiet oggettivi. Jigi wkoll rilevat illi apparti minn "interviews" ghal dan il-post saru wkoll ezamijiet bil-miktub li gew ikkorreguti minn ezaminatur indipendenti mis-socjeta` konvenuta. F'dan l-iskritt l-attur gie klassifikat l-10 kandidat b'131 marki mentri ntghazlu biss 4 kandidati mit-12-il applikant li kollha gavu marka ahjar mill-attur".

5. Intqal ukoll, fl-istess sentenza, li l-konkluzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 3 supra, dik il-Qorti kienet waslet ghalihom wara li qieset id-diversi konsiderazzjonijiet ta' dritt u ta' fatt indikati fil-korp tas-sentenza u wara li qieset li l-procedura li kellha tigi segwita mill-attur biex jappella mid-decizjoni mehuda ma gietx minnu segwita.

II – **<u>L-Appell</u>**

6. L-attur hassu agravat minn din is-sentenza u fid-19 ta' Ottubru 1998 interpona appell minnha quddiem din il-

Qorti. Ghar-ragunijiet li semma fir-rikors ta' Appell tieghu, l-attur qieghed jitlob li dina l-Qorti joghgobha tvarja s-sentenza appellata fis-sens illi filwaqt li tikkonfermaha fejn din astjeniet mill-ewwel zewg talbiet attrici, thassarha, tirrevokaha u tikkancellha fejn din cahdet it-tielet talba attrici u konsegwentement filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut, tilqa' t-tielet talba attrici bl-ispejjez.

7. Is-socjeta` konvenuta, fir-risposta taghha, elenkat ir-ragunijiet, li fil-fehma taghha, kellhom iwasslu lil din il-Qorti biss tirrespingi l-appell interpost mill-attur u dwar il-kap tal-ispejjez sostniet li dan hu kaz fejn l-attur ghandu jigi akkollat bi spejjez doppji tal-appell.

III – **<u>Konsiderazzjonijiet tal-Qorti</u>**

8. L-ewwel aggravju tal-appellant huwa precizament dan:-

"Illi fl-ewwel lok is-sentenza ta' l-ewwel Qorti hija nulla stante li ma tiddikjarax liema eccezzjoni jew eccezzjonijiet tal-konvenut gew akkolti.

Illi t-tielet talba attrici jidher li giet michuda mill-ewwel Qorti peress illi skond l-istess Qorti ma giex ippruvat li kien hemm xi irregolaritajiet fl-ezamijiet in kwistjoni.

Illi bir-rispett kollu l-ewwel Qorti ma setghatx tasal ghal din il-konkluzjoni.

Illi dwar l-ewwel eccezzjoni tal-konvenut issir referenza ghan-nota ta' sottomissjonijiet tal-attur ippresentata quddiem l-ewwel Qorti fejn diga gie sottomess li din l-eccezzjoni hija wahda frivola.

Illi dwar it-tieni eccezzjoni ma jistax jinghad li l-appellant ma ezawriex ir-rimedji skond il-collective agreement. L-appellant kien baghat ittra lill-Kummissjo9ni relattiva biex tisma' l-ilment tiehu. Il-Kummissjoni qatt ma semghat dan l-ilment. Wara kien sar ftehim kollettiv bejn l-Airmalta u l-GWU u l-Kummissjoni tnehhiet u minflokha gie kreat Bord ta' l-Appelli. Sussegwentement l-ilment gie kkunsidrat minn dan il-Bord.

Pero` hawnhekk kienet is-socjeta` appellata li ma mxietx mal-ftehim Kollettiv. L-ilment tal-appellant kien sar qabel ma l-Kummissjoni giet sostitwita mill-Bord ta’ l-Appelli, kwindi kellha tkun il-Kummissjoni li tisma’ l-ilment u mhux il-Bord ta’ l-Appelli.

Ghalhekk lanqas din l-eccezzjoni ma setghat tigi milqugha.”

9. L-aggravju li s-sentenza appellata hija nulla, ghar-ragunijiet esposti fil-paragrafu precedenti, ma huwiex fondat. Huwa veru li mill-punto di vista ta’ forma, is-sentenza appellata tista’ tigi kkritikata. Dana ghaliex ma jidherx li s-sentenza ippronunzjat ruhha direttament fuq it-tlett eccezzjonijiet sollevati mis-socjeta’ konvenuta.

L-ewwel eccezzjoni kienet tallega li l-Ewwel Qorti ma kellhiex il-gurisdizzjoni li tisma’ u tiddeciedi din il-kawza, it-tieni eccezzjoni kienet fis-sens li din il-kawza kienet intempestiva w it-tielet eccezzjoni kienet indirizzata lejn il-meritu proprju tal-kawza, u cjoe` biha s-socjeta` konvenuta irrispingiet l-allegazzjoni ta’ l-appellant li kienu saru irregolaritajiet fl-ghazla tal-persuni bhala Assistant Managers.

10. Din il-Qorti jidhrilha li l-Ewwel Qorti tidher li injorat l-ewwel zewg eccezzjonijiet, ghalkemm en passant ikkumentat li l-attur ma kienx segwa l-procedura li kellu jsegwi, skond il-ftehim kollettiv, biex jappella mid-decizjoni mehuda mis-socjeta` konvenuta.

Li kieku l-ewwel Qorti laqghet xi wahda mill-ewwel zewg eccezzjonijiet moghtija, hija kellha logikament tieqaf hemm u ma tidholx fil-meritu proprju tal-kawza, kif fil-fatt dahlet. Dan l-operat tal-Ewwel Qorti, abbinat mal-konkluzjonijiet li wslet ghalihom fis-sentenza appellata, ma jhalli ebda dubbju li bis-sentenza appellata cahdet it-tielet talba tal-attur u indirettament laqghet it-tielet eccezzjoni tas-socjeta` konvenuta.

11. Il-Qorti tinnota li din is-socjeta` ma intavolat l-ebda appell mis-sentenza tat-30 ta’ Settembru 1998, lanqas

wiehed incidentali, kif x'aktarx kellha dritt li taghmel in visto tal-konsiderazzjonijiet li din il-Qorti ghamlet fil-paragrafu precidenti. Ghalhekk, jirrizulta li s-socjeta` appellata akkwejixiet ghall-imsemija sentenza.

12. Fil-fehma tal-Qorti, l-appellant ma ghandu l-ebda ragun li jillamenta mill-imsemmi operat bl-Ewwel Qorti, li, se mai, x'aktarx aggrava lis-socjeta` konvenuta u mhux lill-istess attur appellanti.

Konsegwentament, l-ewwel aggravju ma jistax jintlaqa'.

13. It-tieni aggravju tal-apellant jolqot il-meritu proprju tal-kawza. Kif rajna, l-iskop primarju ta' din il-kawza kien li l-attur jissodisfa lill-Qorti li saru diversi irregolaritajiet fil-hatriet tal-imsemmija Assistant Managers li kellhom iwasslu biex il-Qorti tkun gustifikata li tannulla l-istess hatriet. Evidentement, l-attur kien qieghed isostni li huwa kien jisthoqlu li jintghazel ghall-istess hatra. Minn naha l-ohra, it-tielet eccezzjoni tas-socjeta` konvenuta kienet qeghdha issostni li ma twettqu ebda irregolaritajiet fl-imsemmija hatriet li kienu jiggustifikaw li l-hatriet imsemmija jigu annullati.

14. Minn ezami tal-process jidher li l-partijiet ressqu kull prova li deherilhom li kienet utli ghat-tezijiet rispettivi taghhom. Jidher wkoll li ghamlu sottomissjonijiet anke bil-miktub in sostenn tal-istess tezijiet rispettivi taghhom. Jidher car minn ezami tas-sentenza appellata li l-imsemmija provi u sottomissjonijiet gew debitament ikkonsidrati mill-Ewwel Onorabbli Qorti. Sfortunatament ghall-attur, izda, dik il-Qorti ikkonkludiet li huwa ma gab ebda prova konkreta li tissostanzja li l-ghazla tal-Assistant Managers saret b'mod irregolari u li ghandha tigi annullata.

15. Quddiem din il-Qorti l-appellant rega' ressaq erba' lamenti li, fil-fehma tieghu, kienu jikkostitwixxu irregolaritajiet li jintitolaw lil din il-Qorti li tannulla l-imsemmija hatriet.

"i) Illi jirrizulta kjarament illi l-call for applications u l-karta ta' l-ezami kienu ilkoll intitolati Assistant Manager Cargo kif jirrizulta minn dokument A esebit fl-atti. Kwindi l-post kien vakanti ghal Assistant Manager wiehed. Allura kif intaghzlu erba'?"

ii) Illi r-rizultati qatt ma gew pubblikati. Kien biss waqt is-smiegh tal-kawza li fix-xhieda tieghu Joe Farrugia prodott mis-socjeta` konvenuta pproduca r-rizultati ta' l-attur. Kien ghalhekk li l-attur kien irtira l-ewwel zewg talbiet tieghu. Pero wiehed irid jiftakar li fis-sejha ghall-applikazzjonijiet kien hemm imnizzel:

"Wara li ssir il-ghazla tal-ghadd mehtieg ta' applikanti, il-bqija tal-kandidati li jkunu marru tajjeb jitqiesu bhala riserva skond l-ordni tal-mertu miksub ghal sena li tibda tghodd minn meta **johrog ghall-pubbliku r-rizultati tal-ghazla.**"

Ir-rizultati qatt ma hargu ghall-pubbliku.

iii) Illi l-appellant qatt ma deher quddiem il-Kummissjoni kif intitolat skond il-ftehim kollettiv. Meta l-appellant irregistra l-ilment tieghu kien ghadu in vigore l-ftehim dwar il-Kummissjoni. L-appellant pero` qatt ma deher quddiemha. Deher biss quddiem il-Bord ta' l-Appelli liema bord gie kostitwit u ffurmat biex jiehu post il-Kummissjoni permezz ta' ftehim kollettiv li sar wara li gie registrat l-ilment tal-appellant. Dan sar wara bosta ittri biex id-decizjoni tal-Kummissjoni tigi konumikata lill-Bord tad-Diretturi.

iv) Illi Alfons Caruana ic-chairman tal-Bord ta' l-Appelli ezamina l-ilment tal-appellant minghajr biss ma gie muri l-karti ta' l-ezami tieghu. Dan ghalhekk qatt ma kien f'posizzjoni li jara jekk il-marki li inghata l-appellant kienx il-marki li kien haqqu. Kwindi r-r-rimedju li inghata l-appellant ma kienx rimedju effettiv."

16. Il-Qorti tinnota li dawn il-lamenti, l-attur kien digia` ghamilhom quddiem l-Ewwel Qorti, li tidher li

ikkonsidrathom, kif kien dover taghha li taghmel, u waslet ghal konkluzjoni sfavorevoli ghall-attur.

Din il-Qorti ezaminat mill-gdid il-provi kollha li tressqu f'din il-kawza u waslet ghall-konkluzjoni li ma ssib xejn ta' sustanza li jinklinaha biex tittanta tiddisturba l-apprezzament tal-provi li ghamlet l-Ewwel Qorti. Huwa principju assodat fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti li hija ma tiddixturbax id-diskrezzjoni li tkun ezercitat il-Qorti tal-ewwel istanza jekk mhux ghal ragunijiet serjissimi u dan biex tikkoregi zball manifest li jekk ma jigix tempestivament korrett ikun sejjer jikkawza ingustizzja cara lil xi parti.

Ghalhekk, anke it-tieni aggravju tal-appellant ma jista jintlaqa'.

17. Fir-risposta ta' l-appell taghha, is-socjeta` appellata immarkat hekk:-
"L-esponenti nomine kien inklinat li jappella mill-kap tal-ispejjez billi ma hassx li kellu jigi akkollat terz ($^{1}/_{3}$) minnhom galadarba l-attur innifsu kkonfessa illi huwa kien jaf bil-prassi fil-Kumpanija dwar in-non-pubblikazzjoni tar-rizultat. B'danakollu ma huwiex ser jinsisti izzejjed fuq dan il-punt ghar-ragunijiet ovvji ta' evitar ta' spejjez ohra wkoll fl-interess tal-attur.

B'danakollu xorta wahda jhoss illi l-appell sar 'per inutile' u kwindi jipproponi illi fir-rigward l-attur ghandu jigi akkollat l-ispejjez doppji tal-appell".

18. Din il-Qorti, ghall-istess raguni moghtija qabel, ma thossx li ghandha b'xi mod tiddisturba dak li l-Ewwel Qorti iddecidiet dwar il-Kap l-ispejjez. Lanqas jidhrilha li ghandha tilqa' is-suggeriment tas-socjeta` appellata li l-Qorti tinfliggi spejjez doppji fuq l-appellant fir-rigward ta''dina l-istanza, billi ma thossx li, fic-cirkostanzi kollha tal-kaz, hemm lok ghal mizura punitiva bhal din.

19. Ghal dawn il-motivi:-
Tichad l-appell, tikkonferma s-sentenza appellata u tordna li l-ispejjez ta' l-ewwel istanza jibqghu kif decizi mill-Ewwel

Qorti, waqt li l-ispejjez ta’ din it-tieni istanza ghandhom jigu sopportati kollha mill-appellant.

Dep. Reg.
df